

INITIATIEFVOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Afdeling/team: Gemeenteraad
Portefeuillehouder: H. Zwiep

Registratienummer:

Onderwerp:

Incidentele subsidie voor lokale politieke partijen in de gemeente Borger-Odoorn

Voorgestelde beslispunten:

- Een incidentele subsidie over 2025 te verstrekken aan de lokale politieke partijen Gemeentebelangen Borger-Odoorn en Leefbaar Borger-Odoorn;
- De subsidietoekenning in boekjaar 2025 te verwerken middels een begrotingswijziging en het totale bedrag ad. € 6.580,00 te dekken uit de post Onvoorzien;
- De subsidiebeschikkingen aan de lokale politieke partijen Gemeentebelangen Borger-Odoorn en Leefbaar Borger-Odoorn vast te stellen.

Bevoegdheid raad

De raad heeft, volgens artikel 192 van de gemeentewet, de bevoegdheid tot het beschikbaar stellen van budgetten en kan conform artikel 4:23 lid 3 onder a Awb een spoedeisende subsidie verstrekken.

Inleiding

In 1999 trad de Wet subsidiëring politieke partijen in werking met voor het eerst subsidie voor politieke partijen. In 2013 is de Wet subsidiëring politieke partijen opgegaan in de Wet financiering politieke partijen (Wfpp). Vanuit de Wfpp kunnen politieke partijen die zetels hebben (behaald) in de Eerste óf Tweede Kamer aanspraak maken op subsidie.

Politieke partijen die geen zetels hebben in de Eerste óf Tweede Kamer moeten zelf zorgen voor hun financiering en zijn veelal afhankelijk van contributiegelden en giften.

De Tweede Kamer werkt sinds 25 januari 2019 aan de Wet op de Politieke Partijen (Wpp). Die de huidige Wet financiering politieke partijen zal vervangen en een belangrijk onderdeel toevoegt: namelijk een subsidieregeling voor decentrale lokale partijen. Dit wetsvoorstel neemt de financiële ongelijkheid tussen landelijke en lokale politieke partijen weg.

De Wet op de politieke partijen is in mei 2025 ingediend. De datum van invoering van de Wet is onduidelijk. Het streven was ooit om de wet al op 1 januari 2024 in werking te laten treden. Vooralnog is het streven van behandeling in de Eerste en Tweede kamer in 2026. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2027. Maar gezien de politieke gevoeligheid is er een reëel risico dat dit opschuift naar 2028 of later.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) kijkt reikhalzend uit naar invoering van de Wet op de politieke partijen. Zij herkennen de intentie om een gelijk speelveld te creëren voor lokale politieke partijen en de onafhankelijke positie van lokale politieke partijen te vergroten. De VNG pleit ervoor dat lokale partijen gelijkwaardig gefinancierd moet worden, zodat de kansen in het democratisch proces gelijk zijn. Lokale partijen zijn vaak sterk verankerd in de lokale democratie en gelijkwaardige financiering zorgt voor herstel van evenwicht en versterking van lokale democratie.

Beoogd effect

- Lokale politieke partijen in onze gemeente dienen financieel gelijkwaardig behandeld te worden ten opzichte van de landelijk georganiseerde partijen.
- Het gelijkheidsbeginsel artikel 1 Grondwet dient volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur te worden nageleefd.
- Aan de lokale politieke partijen in onze gemeente financiële middelen toe te kennen vooruitlopend op de inwerkingtreding en in lijn met het wetsvoorstel Wet op de politieke partijen.

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het ingezette Rijks- en gemeentebeleid

1. Er ligt sinds mei 2025 een wetsvoorstel waarmee een structurele subsidie voor decentrale politieke partijen beschikbaar komt.
2. De subsidieregeling vanuit de Wet op de politieke partijen bijdraagt aan een gelijk speelveld tussen landelijke afdelingen en lokale partijen.
3. Lokale politieke partijen al sinds 1999 geen financiële middelen krijgen van het Rijk.
4. De Wet op de politieke partijen in behandeling is bij de Kamer.
5. De datum van invoering van het wetsvoorstel onduidelijk is.
6. Het streven was om de Wet op de politieke partijen per 1 januari 2024 in werking te laten treden.
7. De lokale politieke partijen in onze gemeente door dit voorstel financiële middelen krijgen voor o.a. activiteiten in het kader van opkomstbevordering ten behoeve van de gemeenteraadsverkiezingen 2026, scholing en ondersteuning raadsleden.
8. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) vier uitzonderingen kent op het vereiste van een wettelijk voorschrift waaronder Spoed subsidiëring; in afwachting van een definitief wettelijk voorschrift t.w. de Wet op de politieke partijen.
9. Door dit voorstel worden gelijke gevallen gelijk behandeld conform artikel 1 van de Grondwet.
10. Dit voorstel doet recht aan een belangrijke waarde van het coalitieakkoord 2022-2026 *"We willen dat iedereen in onze gemeente mee kan doen"*.

Kanttekeningen

De gemeentelijke subsidiebeschikking wordt bekostigd vanuit gemeentelijke middelen en geldt voor lokale partijen die zetels hebben behaald bij de gemeenteraadverkiezingen van 2022. De landelijke subsidie wordt bekostigd door het rijk vanuit de Wet financiering politieke partijen. De hoogte van de rijks subsidiebedragen welke momenteel van kracht zijn, zijn te raadplegen in o.a. artikel 7 en 8 van de Wet financiering politieke partijen.

Financiën

- Er wordt een subsidie voorgesteld voor de periode 1 juli 2025 t/m 30 juni 2026.
- Het te ontvangen subsidiebedrag in lijn is met de Wet op de politieke partijen t.w. een jaarlijks bedrag van € 658,- per zetel voor een gemeente tot 40.000 inwoners.
- Het incidentele subsidiebedrag ad. € 6.580, - gedekt kan worden uit de post Onvoorzien welke nog niet is ingezet in 2025 en waarvoor 50.000 euro is begroot.
- Gezien de Wet op de politieke partijen uitgaat van een subsidieperiode van 1 jaar, lopend van 1 juli t/m 30 juni, en onder voorwaarde dat de wet in 2026 wordt aangenomen zouden de lokale partijen vanaf 1 juli 2026 subsidie via het Rijk kunnen krijgen.

Participatie

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Uitvoering

Als de gemeenteraad instemt met dit initiatiefvoorstel en de subsidiebeschikkingen vaststelt, dan zullen de subsidiebedragen z.s.m. worden overgemaakt naar de betreffende aanvragende partijen. Gezien de gemeenteraad de subsidie verstrekt, zal de gemeenteraad na afloop van de subsidieperiode ook moeten controleren of de subsidie volgens de voorwaarden is uitgevoerd. Vervolgens zal de subsidie definitief vastgesteld moeten worden door de gemeenteraad.

Bijlagen

1. Aanvraag bestuur Gemeentebelangen Borger-Odoorn;
2. Aanvraag bestuur Leefbaar Borger-Odoorn;
3. Subsidiebeschikking Gemeentebelangen;
4. Subsidiebeschikking Leefbaar Borger-Odoorn;
5. Wetsvoorstel Wet op de Politieke Partijen

Hoogachtend,
Gemeentebelangen Borger-Odoorn,

Franciska Schoenmakers